

CÜMLENİN ÖGELERİ

I. Aşağıdaki cümlelerin yüklemelerini belirleyerek boşluğa yazınız.

1. Özel davetliler için ayrılan yer, şeref tribününün solundaydı.
(.....)
2. Fark etmemişti kimse sessizce yerinden kalkıp odadan çıkan Ali'yi.
(.....)
3. Okuldan ayrıldıktan sonra kitap okumaya ara verdim.
(.....)
4. Nasıl bir plan uygulaması gerektiğine hala karar verememişti.
(.....)
5. İçinde lavabosu olan ufak bir odaydı burası.
(.....)
6. Yangının ilerlemesine sadece ırmağın azgın suları engel olabilirdi.
(.....)
7. Senin bu işte başarılı olman için hepimiz elimizden geleni yapacağız.

II. Aşağıdaki cümlelerin öznelerini bularak boşluğa yazınız.

1. Meydanı, sıcak haziran ayının altın rengine boyadığı bir toz bulutu kaplamıştı.
(.....)
2. Geniş ve düz dudakları, yüzüne sevimli ve temiz bir anlam kazandırıyordu.
(.....)
3. Durmuş'un yüzündeki ifade şaka yapmadığını gösteriyordu.
(.....)
4. Ayağında yırtık, birkaç yerinden yamalı, topukları aşınmış ayakkabılar vardı.
(.....)

5. İçeridekilerin hepsi çocuğun pervasız haline kahkahalarla güldü.
(.....)

6. Kol kola giren iki arkadaş isteksiz adımlarla ilerliyordu.
(.....)

III. Aşağıdaki cümlelerde, altı çizili sözcüğün ya da söz grubunun cümle içindeki görevini parantezle boş bırakılan yere belirtiniz.

1. Zaman zaman yanına içi zeytin ve ekmek dolu bir sepet alıyor.
(.....)
2. Bir akşam yürüyüş yapmak için dışarı çıktım.
(.....)
3. Kolunu uzatarak içeri girmemi engelledi.
(.....)
4. Uzun zaman önce Türkiye'den ayrıldım.
(.....)
5. Güneş battığı zaman suyun yüzeyi dümdüz oluyor.
(.....)
6. Yaşamanın ne harika bir sev olduğunu ancak şimdi anlıyorum.
(.....)
7. Evde kıracak bir şey kalmayınca kapıyı çarpıp dışarı çıktı.
(.....)

IV. Aşağıdaki cümlelerin öge sayılarını parantezle boş bırakılan yere () yazınız.

1. Yemeğe başlayınca ne kadar acıkmış olduğumu fark ettim. ()
2. Babanla tatlı tatlı sohbet ediyorduk. ()
3. Bütün bu sözleri büyük bir ciddiyetle söylüyordu. ()

4. Yüzünde, pembe dizilerdeki zengin, iyi eğitim görmüş, kötü kalpli genç kızlara özgü çarpık bir gülümseme vardı. ()

5. Geçen gün Reklamcılar Derneği'nin gecesinde onlardan birini gördüm. ()

6. Kapı açılıp da salona girdikleri anda başıma gelecek olan felaketi anlamıştım. ()

7. Bu heykelcik yeni doğana verilmiş hayatı boyunca yanında saklaması için. ()

8. Teklifinin nasıl karşılandığını anlamak için bir ona bir diğerine bakıyordu. ()

V. Aşağıdaki cümlelerde altı çizili bölümlerin görevini yazınız.

1. Ülkesine, arkada bıraktığı adaya, ne zaman döneceğini artık bilemiyordu.

2. Siz bize verilen en büyük armağanlar oldunuz.

3. Onu dinleye dinleye insanın saçları ağarır.

4. Elinde gizemli mektubunu tutarak taburelerden birine oturdu.

5. Geniş bir alana uzanan tek katlı evlerden birinde oturuyordu.

6. Mahcup gözlerle bana bakarak başarısını paylaşmamı bekledi.

7. Acısını hafifletmeye çalışırcasına kollarını bedenine doladı.

VI. Aşağıdaki soruların hangi öğeyi buldurmaya yönelik olduğunu belirtiniz.

1. Beni ne zaman arayacaksınız?

2. Siz Orhan'ı mı arıyordunuz?

3. İstedüğümüz malzemeleri göndermişler mi?

4. Geçen yaz nereye gitmiştiniz?

5. Soruyu nasıl çözdüğünü bana da söyler misin?

6. Bu sözleri sana kim söyledi?

7. Bu yaramazlar yine neyi kırdı?

8. Doğum günü için ona ne aldınız?

VII. Aşağıdaki cümlelerin öğelerinin doğru ayrılıp ayrılmadığını kontrol ediniz; öğeleri doğru ayrılanlar için parantezle boş bırakılan yere artı (+), yanlış ayrılanlar için eksi (-) işareti koyunuz.

1. Büyük bir merakla / karşısındakilere / bakıyordu ()

2. Çocuğun gittiği yuvanın / kızamık salgınından kapatılmış olması / bana iş / çıkarmıştı. ()

3. Yıldız dolu güzel bir gece/ vardı / gökyüzünde. ()

4. Onun / parlak gülümsemesi / içimi / aydınlatıyor. ()

5. Sen / kendi başına / bir şeyler yapma şansına / sahipsin. ()

6. Kazandığı zaferin tadını çıkarmak için bir an / sessizce/durdu. ()

7. Dikiş dikerek para kazanmayı / hiç / düşünmemiştim. ()

8. Hazırladıklarını / salondaki yuvarlak, mavi örtülü masaya / taşıdı. ()

9. Önünde durduğu / apartmanın bahçesindeki ağaca / dikkatlice / baktı. ()

10. Kıymetli misafirlerinin nelerden hoşlandığını / yakından / takip ederdi. ()

VIII. Aşağıdaki cümlelerin öğelerini yazınız.

1. Biz, bunu senden başka kimsenin başaramayacağını düşünüyoruz.

2. Yaşlıca bir adam geniş kenarlı şapkasını çıkararak bize selam verdi.

3. Yazar, düşüncelerini daha iyi açıklayabilmek için farklı bir tarz kullanmış.

4. Her ayın birinde ailesine iyi olduğunu bildiren bir mektup yazardı.

5. Yemeği bittiğinde kendini çok daha güçlü hissediyordu.

6. Dağlara bakan pencerenin önünde yıllardır tanışıyormuş gibi konuşmaya başladılar.

7. Uyandığımda evde kimse kalmamıştı.

8. Gözyaşları yanaklarından aşağıya denetimsiz bir biçimde akıyordu.